

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/374/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

41/2018. (III. 8.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a panaszos¹ 2017. szeptember 4-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásában** a 2018. március 8-án – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született hozott állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2017. szeptember 4-én, postai úton terjesztette elő panaszát a Testülethez, amelyet az intézkedést foganatosító Sz. Rendőrkapitánysághoz is címezett, a vele szemben 2017. augusztus 8-án foganatosított előállítással és házkutatással szemben. A panaszos félelemkeltő, indokolatlannak és aránytalannak tartja az előállítás időtartamát, amely 2017. augusztus 8-án 6 óra 20 perctől 18 óra 5 percre tartott. Sérelmezte, hogy ennek során az intézkedő rendőrök nem vettek tudomást a betegségéről, megakadályozták a gyógyszer beszedését, és magas vérnyomás miatt életveszélyes állapotba került. A panaszos kifogásolta továbbá, hogy Sz. Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Vezetője nem intézkedett jogi képviselőről, miután a kirendelt védő nem jelent meg a kihallgatás során. Továbbá elmondása szerint bizonyítás nélkül meggyanúsították, ugyanis ingatlanán talált növényi szárról vizsgálat nélkül megállapították, hogy „kábitószergyanús”.

2) A panaszos szintén 2017. szeptember 4-én előterjesztett, Sz. Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály vezetőjének címzett beadványában az intézkedés napján 15 óra 56 perckor tett vallomását visszavonja, mivel megítélése szerint tanúvallomása nem tekinthető bizonyítéknak, és nem tartalmaz valós elemeket, tekintettel arra, hogy azt magas vérnyomása befolyásolta a gondolkozását és emlékezését.

3) A panaszos 2017. október 17-én alábbiakkal egészítette ki panaszát. A rendőrök a házkutatásról szóló határozat bemutatása nélkül bilincseltek meg, amely megítélése szerint indokolatlan volt.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Ezenfelül az intézkedés tárgyáról nem adtak felvilágosítást, édesanyja lakhelyét is felkeresték, továbbá a házkutatás során nem engedték meg, hogy gyógyszereit bevehesse.

A panaszos állítása szerint presszió hatására nem tett panaszt a házkutatás napján, mivel az intézkedő rendőrök 30 napos elzárást helyeztek kilátásba, amennyiben nem tesz beismerő vallomást. Jogairól nem adtak felvilágosítást, az egész rendőri intézkedést áthatotta a teljes bizonytalanság és zavartság a hatóság részéről. Ugyanakkor 10 rendőr megjelenése lakásán már önmagában nemcsak ijesztő, hanem aránytalan volt. Már az utcán kesztyűt húztak, fényképezőgépet alkalmaztak, viselkedésük agresszióba hajló volt.

A panaszos megítélése szerint a kirendelt ügyvéd meg nem jelenése a meghallgatáson, törvénytörő mulasztás volt S. Rendőrkapitányság részéről.

A panaszos megjegyezte, hogy teljes mértékben együttműködő volt, a házkutatást biztosította annak ellenére, hogy az ezt elrendelő határozatot a mai napig nem látta. Továbbá nincs tudomása arról, hogy mivel gyanúsítják, a lefoglalt tárgyakat, többek között telefonját, miért helyezték bűnügyi nyilvántartásba. Betegsége miatt a telefonra nagy szüksége lett volna, de azt többszöri kérése ellenére sem adták vissza.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Az intézkedő rendőrkapitányság vezetőjének 2017. november 2-én kelt tájékoztató levelében rögzítette, hogy a rendőrség előtt folyamatban lévő panasz eljárás felfüggesztésre került, amelyről szóló végzést csatolva megküldte.

A kapitányság vezető tájékoztatta a Testületet egyrészről, hogy az intézkedésre telefonon történt névtelen bejelentés alapján került sor, amelyről azonban hanganyag nem áll rendelkezésre hangrögzítő meghibásodása miatt. Másrészről a helyszíni szemle során 148 db fényképfelvétel készült, amelyek nem relevánsak az intézkedés kacsán. További kép és hangfelvétel pedig nem áll rendelkezésre a rendőri intézkedésről.

2) Az intézkedést foganatosító rendőrök - Sz. rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Nyomozó Alosztály munkatársai a Testület megkeresésére – 2017. október 30-án összefoglaló jelentést készítettek, amelyben az alábbiak olvashatók.

A rendőrség egy, 2017. augusztus 7-én tett névtelen bejelentés alapján jelent meg a panaszos lakcímén, mert ott a bejelentés szerint „kábitószer ültetvény” található. A bejelentő önmagáról semmilyen adatot sem adott meg, a telefonbeszélgetést megszakította. A hívást R. r. törzsőrmester fogadta, aki az intergrált Portál-alapú Lekérdező Rendszerben ellenőrizte a lakcímet, és a bejelentő által megnevezett becenevet az arra utaló külső jegy alapján a panaszossal azonosította személyigazolvány törzslapfotója segítségével. Mindezekről R. r. törzsőrmester értesítette a készenléti szolgálat vezetőjét.

Tekintettel arra, hogy a bejelentett cselekmény Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 178. §-ba ütköző bűncselekmény, így a rendőrség Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 1. §-a alapján bűnmegelőzési és bűnfelderítési célú ellenőrzést kellett végrehajtson. Ennek érdekében a bejelentés éjszakáján felderítést hajtottak végre a panaszos lakcímén, megállapították a ház pontos elhelyezkedését, továbbá azt, hogy ott 2 kutyát tartanak. Az intézkedést másnap reggel hajtották végre 7 rendőr, és jelen volt 2 személy a Zsaru Magazin

szerkesztőségétől, és 2 fő egy állatmenhely részéről. Későbbiekben jogosulatlan energiavételezés észlelését követően még 4 személy jelent meg két energiaszolgáltatótól. Az intézkedés során nem folyamatosan volt jelen a 7 rendőr, mivel egy másik helyszínen is házkutatást és lefoglalást fogantatosítottak a panaszosnál felmerült információ alapján, illetve a lefoglalt tárgyak bűnjellel való ellátását követően a bűnügyi technikusok távoztak a helyszínről.

A helyszínen az alábbi Rtv. szerinti intézkedéseket fogantatosították kronológiai sorrendben:

- 39. (1) bekezdés b) pontja alapján intézkedés magánlakásban, büntetőeljárás terheltjének elfogása és előállítására érdekében,
- 29. § alapján igazoltatás,
- 48. § b) és c) pontja alapján kényszerítő eszköz alkalmazása
- 31. § alapján személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálása,
- 177. § alapján halaszthatatlan nyomozati cselekmény,
- 149. § (1) és (2) bekezdése alapján házkutatás,
- 151. § 1) bekezdése alapján lefoglalás,
- 13. § (1) intézkedési kötelezettség az energiaszolgáltatók irányába valamint
- 33. § (2) bekezdés b) és c) pontja alapján előállítás.

A rendőrök kitérkezésükkor az ingatlan kapuját zárva találták, így R. r. őrnagy N. r. törzsszászlós segítségével átmászott a kerítésen, és belülről a kapu két szárnyát a rögzítő pöcök kihúzását követően kitérta, így a rendőrök, az állatmenhely és a Zsaru magazin munkatársai akadálytalanul bejutott az ingatlanra. Amint a bejárati ajtóhoz érkezett az első három fő, a panaszos kinyitotta ajtaját, mivel a kutyáit éppen ki akarta engedni. Ekkor R. r. őrnagy kezét megfogta és a tanult fogásokat alkalmazva álló helyzetben a panaszos háta mögé helyezte azokat, közben folyamatosan kommunikált vele, hogy „rendőrség, a törvény nevében ne ellenkezzen, meg fogom bilincselni”. Intézkedését L. r. főhadnagy és N. r. törzsszászlós biztosította, segítette annak zökkenőmentes és biztonságos végrehajtását, valamint a bilincselést követő ruházátátvizsgálásban is segédkeztek. Az ajtó kinyitásakor a két kutya megijedt és visszazaladt a házba, ezért az állatmenhely munkatársai utánuk mentek a házba, ahol kutya fogó botok segítségével megfogták, majd a ház elé vezették az állatokat. A leírt cselekménysorozat nem tarthatott több ideig, mint 10-15 másodperc, mivel még a magazin munkatársai – noha csak pár lépéssel voltak lemaradva – sem értek oda és nem tudtak felhasználható minőségben fényképfelvételt készíteni a történésekről. Mindeközben R. r. főtörzsrőrmester a házhoz tartozó telken végigsietett, nehogy esetlegesen bűncselekménnyel összefüggésbe hozható személy elmeneküljön a helyszínről.

A panaszost a kényszerítőeszköz alkalmazását követően leültették a nappaliban, ahol R. r. őrnagy igazolta magát és tájékoztatta az intézkedés okáról. Ezt követően R. r. őrnagy és N. r. törzsszászlós a házban maradtak a panaszosra ügyelve, míg a többi rendőr ellenőrizte az ingatlant az esetleges veszélyforrások és tanúk felkutatása érdekében. Ennek során egy hölgyet találtak az ingatlanon.

A panaszost a kényszerintézkedés alá vonását követően szóban tájékoztatta R. r. őrnagy, hogy bejelentést kaptak, miszerint „kábitószer ültetvény” található a lakcímén, és ennek ellenőrzése céljából jelentek meg. A rendőr elmondta a panaszosnak, hogy házkutatást fognak végrehajtani, ezt követően pedig előállítják a kapitányságra, ahol további nyomozati cselekményeket fognak végrehajtani a házkutatás eredményétől függően.

Időközben a bűnügyi technika is a helyszínre vonult, és megkezdődött a házkutatás, amelyről külön jegyzőkönyv készült.

A házkutatás során lőfegyveralkatrésznek látszó tárgyakat találtak, amellyel kapcsolatban nyilatkoztatták a panaszost, és adat merült fel arra vonatkozóan, hogy további alkatrészeket rejtett el édesanyja lakcímén. Ezért R. r. őrnagy, N. r. főtörzsszászlós és R. r. főtörzsrőrmester elhagyta a helyszínt a Zsaru magazin két kollégájának kíséretében, majd ott halaszthatatlan nyomozati cselekményként házkutatást fogantatosítottak, és a szekrényben egy lőfegyveralkatrésznek látszó tárgyat találtak. A házkutatásról jegyzőkönyv készült.

Utóbbi házkutatás végeztével a levált csoport visszatért az eredeti címre, ahol panaszos jelenlétében folytatódott a házkutatás, majd a lefoglalt értékek bűnjelezése. Az intézkedés során megállapítást nyert, hogy a panaszos jogtalanul vételezett elektromos és gáz energiát, ezért az energiaszolgáltatók is megjelentek a helyszínen, akik a szükséges dokumentációkat és munkálatokat elvégezték a jogtalan vételezés megszüntetése kapcsán. Ezen munkálatok befejezéséig a rendőrség végzett a házkutatással és a lefoglalt értékek szabályos bűnjelezésével, és megkezdte azok beszállítását. A panaszos jelenlétében több rendőr biztosította a helyszínt a közműszolgáltató munkatársainak távozásáig.

Az ingatlan lezárását követően a panaszost sérülés és panaszmentesen átadták Sz. Rendőrkapitányság szolgálat parancsnokának, aki elhelyezte őt az előállító helyiségben.

Nem volt külső szemtanúja az intézkedésnek, a panaszos egyedül élt életvitelszerűen az ingatlanban. A telek átvizsgálása és biztosítása során a házhoz tartozó, külön bejáratú kettő melléképület közül a házhoz közelebbiből egy hölgy épp távozni készült, akiről kiderült, hogy albérlő. A hölgy szóbeli engedélye alapján a rendőrök betekintést nyertek lakrészébe, ahol bűncselekménnyel kapcsolatba hozható tárgyat nem találtak, ezért erről külön dokumentáció nem készült.

Az ingatlant átláthatatlan fa kapu zárta el az utcától, amelyet behatolást követően behajtottak, azt csak a bűnjelek elszállításakor tártak ki, így külső szemtanúja a lakókörnyezetből nem volt az intézkedésnek.

Az intézkedő rendőrök nem tudták felidézni a panaszossal folytatott párbeszédet, a hivatalos tájékoztatásokat és közléseket leszámítva.

A panaszossal szemben nem alkalmaztak testi kényszert, mivel az intézkedés kezdetekor zavartságán és minimális passzív ellenállásán kívül aktív ellenszegülést, támadó magatartást nem tanúsított. A panaszossal szemben bilincset alkalmaztak az Rtv. 15. §-ában foglaltakat betartva. Az intézkedés kezdetekor 6 óra 20 perckor kezeit hátra helyzetben bilincselték meg, hogy a házkutatást biztonságosan végre tudják hajtani, és szökését megakadályozzák. Az intézkedés során kezei előre lettek bilincselve annak érdekében, hogy folyadékot tudjon magához venni, és gyógyszereit be tudja venni. A panaszost 12 óra 45 perckor helyezték el az előállító helyiségben, amellyel egy időben a bilincselést megszüntették.

R. r. őrnagy vizsgálta át a panaszos ruházatát a helyszínen, aki úgy nyilatkozott, hogy bűncselekményből származó tárgy, vagy szűrő-vágó és közbiztonságra veszélyes eszköz nincs testi birtokában. A ruházatátvizsgálás tanult módon, fentről lefele, egyik oldal végeztével a másik oldalra áttérve történt.

A jelentés szerint csak részben felel meg a valóságnak a panaszos azon állítása, hogy nem hagyta, hogy gyógyszereit bevegye. Ugyanis a panaszos a házkutatás során jelezte, hogy gyógyszereket kell bevennie, melyeket házi orvosa írt, azonban R. r. őrnagynak erről papírokat nem tudott bemutatni. Tekintettel arra, hogy állapotán nem látszódott, hogy közvetlen életveszélynek lenne kitéve, vagy azon romlás várható, illetve nem tudta igazolni a gyógyszerek szükségességét, így azok bevitelére engedélyt nem kapott. Később a házkutatás során több orvosi dokumentációt is találtak, amelyből megállapítást nyert, hogy a panaszosnak vérnyomása miatt valóban gyógyszert kell szednie. Ekkor R. r. őrnagy nem tartózkodott a helyszínen, ezért R. r. főtörzsőrmester telefonon tájékoztatta őt a fentiekről, aki engedélyezte a gyógyszerek beszedését. N. r. törzssászlós és R. r. főtörzsőrmester jelenlétében vette be panaszos a gyógyszereit. A panaszos állapotán nem volt érzékelhető romlás, továbbá kérdésre úgy nyilatkozott, hogy jól van, orvosra nincs szüksége. Orvosi papírjait nem szállították be a rendőrkapitányságra, mivel a panaszos a gyanúsított kihallgatást követően szabadon távozhatott.

A panaszost 12 óra 30 perckor állították elő Sz. Rendőrkapitányságra. Az intézkedést civil ruhás nyomozók, N. r. törzssászlós és R. R. főtörzsőrmester hajtotta végre. A panaszost az előállítás okáról a

kora reggeli órákban a helyszínen tájékoztatták, majd ezen tájékoztatást a civil ruhás nyomozók megismételték a szolgálati gépjárműben.

A panaszos előállítására 6 óra 20 perctől 18 óra 5 percre összesen 11 óra 45 percig tartott, amelyből a házkutatás 6 óra 20 perctől 10 óra 41 percre 4 óra 21 percet, valamint gyanúsított kihallgatás 15 óra 56 perctől 16 óra 44 percre 48 percet vett igénybe. A panaszos 12 óra 45 perctől 14 óra 50 percre tartózkodott az előállító helyiségben.

11 óra 45 percből így 7 óra 13 perc a fenti felsorolt módon, míg a maradék 4 óra 32 perc alábbiakkal telt. A rendőrség a házkutatás után megvárta, amíg az energiaszolgáltatók befejezik a munkálatokat és kitöltik a szükséges papírokat, amelyeket a panaszossal alá kellett írniuk. Ezt követően lezárták az ingatlant, majd beszállították a panaszost a kapitányságra. Mindez kitöltötte a házkutatás befejezése és az előállító helyiségben történő elhelyezés közötti 2 óra 4 percet. A gyanúsított kihallgatásról készült jegyzőkönyv lezárása és a szabadítás közötti 1 óra 21 perc alatt a panaszosnak felolvasták a jegyzőkönyvet, amelyet saját maga a kinyomtatás után átolvasott, aláírásával hitelesített. Ezt követően nyilvántartásba vették a panaszost, majd sor került szabadítására.

Míg a panaszos az előállító helyiségben várakozott, az idő alatt a rendőrség elkészítette az előállítással összefüggő dokumentumokat, rögzítették a házkutatási jegyzőkönyvet, összeállították a bűnjeljegyzéket, védő került kirendelésre, lőfegyver- és toxikológiai szakértő került bevonásra, tájékoztatták az esetről a Pest Megyei Tevékenységirányítási Központot, részükre kiemelt napi jelentést küldtek meg, a készenléti szolgálat tájékozódott az elkövetett cselekmények kapcsán, a kész iratokat átolvasták, és előkészíttek a gyanúsítást.

A panaszos az előállítás időtartamáról készült igazolást szabadon bocsátásakor vette át, miután azt sajátkezű aláírásával hitelesítette. A fogvatartott jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatást még az előállító helyiségben történő elhelyezést megelőzően aláírásával hitelesítette, mely átolvasását biztosították neki, és kérdéseit az abban leírt pontok vonatkozásában feltehetette. Tájékoztatták továbbá, hogy problémáit milyen módon jelezheti a rendkívüli ór irányába.

A panaszjogai vonatkozásában a tájékoztatást mind a házkutatás, mind az előállítás és a gyanúsítás vonatkozásában megkapta. Az előállításról készült igazolást is átadták a panaszos részére, amelyet a panaszos aláírt. Az igazolás alsó részén megtalálható volt a tájékoztató a panasztétel lehetőségeiről. A rendőrség megküldte ezen igazolást a Testület részére-

3) A rendőrség megküldte a Btk. 178. § (6) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdése szerint minősülő kábítószer fogyasztásával csekély mennyiségű kábítószer fogyasztása céljából megszerzésével, tartásával elkövetett kábítószer birtoklás vétségének megalapozott gyanúja miatt folyamatban lévő eljárásban a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 149. § (1) és 151. § (1) bekezdése alapján foganatosított házkutatásról és lefoglalásról készült jegyzőkönyvet.

A házkutatás során feltalálásra, majd lefoglalásra kerültek a ház alatt található pincéből –többek között – több alumínium tekercs, fénycső, világítótest, több flakon növényvédő szer, valamint több ismeretlen eredetű, kábítószer gyanús növényi származék. Ezen felül lefoglaltak egy digitális mérleget a nappali ablakpárkányáról, valamint a ház szobáiból, szekrényekben tárolt puskához tartozó zárszerkezetet, puskatust, 2 db lőszer, 1 db lőszerhüvelyt és légpuskát. Lefoglaltak továbbá 3 db mobiltelefont.

A lefoglalt dolgokat Sz. Rendőrkapitányságra szállították, és bűnjelként megőrzésben hagyták.

A jegyzőkönyv szerint a gázzolgáltató munkatársai 8 óra 35 perckor, az áramszolgáltató munkatársai 9 óra 4 perckor érkeztek a helyszínre.

4) Előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról készült jelentésben foglaltakkal kapcsolatban a Testület az alábbiakat rögzíti.

A kényszerítő eszköz alkalmazására figyelmeztetés történt.

A panaszos hozzátartozója, képviselője kiértesítését nem kérte.

A nyomozati cselekmények végrehajtását követően az intézkedő rendőrök közölték a panaszossal, hogy kábítószer fogyasztás bűncselekményének gyanúja miatt állítják elő Sz. Rendőrkapitányságra.

A jelentéshez csatolt parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az előállítás végrehatása és kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerű és szakszerű volt, valamint az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság követelményének megfelelt.

A jelentés mellékletét képező „Nyilatkozat” elnevezésű nyomtatvány szerint a panaszos jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást az Rtv. 92. § és 93. § alapkán nem kapta meg. Az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítás okáról, annak várható időtartamáról a tájékoztatást szóban megkapta, az előállítás időtartamáról szóló igazolást átvette. A panaszos úgy nyilatkozott, élelmezést nem kér, betegségben nem szenved, valamint sérülése az intézkedés során nem keletkezett, orvosi ellátásban nem részesült. Az iratot a panaszos kézjegyével ellátta.

5) A rendőrség hivatalos feljegyzést készített az előállítás időtartamának Rtv. 33. § (3) bekezdése alapján négy órával történő meghosszabbításáról, amely alapján az 18 óra 20 perckor jár le.

6) Feljegyzés rögzíti, hogy a panaszostól az intézkedés napján 12 óra 30 perckor levett vizeletminta az Istant View gyorsteszt adatai alapján BZD hatóanyagra pozitivitást mutatott.

7) A panaszost az intézkedés napján Btk. 178. § (6) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdése szerint minősülő kábítószer fogyasztásával csekély mennyiségű kábítószer fogyasztása céljából megszerzésével, tartásával elkövetett kábítószer birtoklás vétségének megalapozott gyanúja ismeretlen tettes ellen folyamatban lévő eljárásban gyanúsítottként hallgatták ki. A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta az erről készült jegyzőkönyvet.

A panaszos úgy nyilatkozott, hogy a gyanúsítást megértette, panaszt nem tesz. Bűncselekmény elkövetését elismerte, és az alábbiak szerint tett vallomást.

Az intézkedés helyszínéül szolgáló ingatlan állandó lakóhelye, ott jelenleg egyedül él.

Rokkant nyugdíjas 18 éves kora óta, mivel gyengén látó, de el tudja olvasni az iratokat, csak közel kell tenni a szeméhez. Fegyvertartási engedéllyel nem rendelkezik, mivel nem is lehetett neki.

Körülbelül öt évvel ezelőtt kapta az engedély köteles puskát és hegyes lőszerket egy magán személytől, akivel már évek óta nem tartják a kapcsolatot. A fegyvert a panaszos nem használta, mivel nem lehet hozzá löszert kapni.

Az 1930-s évekből való légfegyvert évekkel ezelőtt cserélte egy spanyol légpuskáért.

A lőszerhüvely 1998-ból származik, ekkor a panaszos technikusként dolgozott egy diszkóban, onnan volt a kilőtt egy darab hüvely.

A panaszos ezt követően nyilatkozott a többi lőfegyver tartozék eredetéről is.

A panaszos előadta, hogy sok évvel ezelőtt kapott 4 db marihuána palántát egy korábbi gyerekkori barátjától „felnevelés céljából”, akivel megállapodott, hogy a felnevelt palánták termésének 20-25 %-át adja oda. Azonban ezen utóbb összevesztek.

A növény többi részét a panaszos szívtá el vízi pipával.

Ezután a panaszos többet nem ültetett, a fenti növények kiszáradt szárait és leveleit találta meg a rendőrség a kifogásolt intézkedés alkalmával.

A panaszos nyilatkozott a növénytermesztéshez szükséges vegyszerek beszerzésének módjáról is.

A jegyzőkönyv rögzíti, hogy a kirendelt védő előzetes értesítése ellenére nem jelent meg.

8) Az igazságügyi vegyész szakértő kirendeléséről szóló határozat indokolás szerint a panaszos a

házkutatás során elismerte, hogy az elmúlt hetekben, pontosan nem meghatározott időben kábítószer fogyasztott.

9) Megküldésre került az intézkedés napján kelt védő kirendeléséről szóló határozat, fegyverszakértő kirendeléséről szóló határozat, azonban ezek ismertetésétől a Testület eltekint, mivel a panaszos elbírálása szempontjából fentiekhez képest új releváns információt nem tartalmaznak.

III.

1) A Testületnek először abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az intézkedést foganatosító rendőri szerv által ugyanezen események tárgyában indított vizsgálat nem zárja-e ki a Testület hatáskörét a panasz eljárás lefolytatására.

A Testület az alábbi Rtv. rendelkezésekre volt figyelemmel:

92. § (1) Akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a

Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és büntelítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója

bírálja el.

93. § (1) A Testülethez a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemtől később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított húsz napon belül lehet előterjeszteni. (...) (3) A Testület a rendőri szerveknél előterjesztett panaszokról felvilágosítást kérhet, és amennyiben a 92. § (1) bekezdése szerinti eljárásának feltételei fennállnak, erről a panaszost, illetve az eljáró rendőri szervet értesíti. A panaszos az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, vagy a belső bűnmegelőzési és büntelítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója, illetve a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el. Az eljáró rendőri szerv a Testulettől kapott értesítés kézhezvételekor köteles az eljárását felfüggeszteni. (4) Amennyiben a panaszos a (3) bekezdés szerint határidőben kéri, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, vagy a belső bűnmegelőzési és büntelítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója, illetve a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el, a rendőri szerv köteles a panaszt a Testülethez átadni. Amennyiben a Testület az eljáró rendőri szervet arról értesíti, hogy a határidő eredménytelenül eltelt, a rendőri szerv köteles az eljárását folytatni.

93/B. § (1) Az intézkedést foganatosító szervhez benyújtott panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetője közigazgatási hatósági eljárásban bírálja el.

(2) A panaszt az intézkedést követő harminc napon belül lehet előterjeszteni és a beérkezéstől, illetve az áttételtől számított harminc napon belül kell elbírálni.

Az Rtv. alapján a rendőri intézkedések során megvalósuló jogsérelemek kivizsgálására és szükség esetén orvoslására az intézkedést foganatosító rendőri szervnek és a Testületnek (illetve a Testület eljárását követően az országos főkapitánynak) a panaszos döntését megelőzően párhuzamos hatásköre van. A panaszos döntése ezt a párhuzamosságot megszünteti: amennyiben az eljárást foganatosító rendőri szervhez nyújtja be panaszát, döntésével megszünteti a Testület eljárási hatáskörét.

Tekintettel azonban arra, hogy a rendőri intézkedések során bekövetkező súlyos alapjogsértések mind az egyén, mind a társadalom szempontjából rendkívül káros következményekkel járhatnak, a jogalkotó

lehetővé tette ennek a szabálynak az áttörését, és a Testület hatáskörének „visszaállítását”, amennyiben a Testület úgy ítéli meg, hogy az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdésében foglalt feltételek fennállnak, és az eljárás átvételét maga a panaszos is kéri.

Ez a lehetőség azonban csak a még folyamatban lévő rendőrségi panaszeljárások vonatkozásában áll fent.

A konkrét ügyben megállapítható, hogy a panaszos Testülethez és az intézkedést foganatosító rendőrkapitánysághoz is panaszt terjesztett elő. A fentiek alapján a Testület rendőrséghez intézett megkeresésében az Rtv. 93. § (3)-(4) bekezdései alapján a panaszeljárás felfüggesztését kérte, és vizsgálatának lefolytatása mellett döntött.

Mindezekre tekintettel a Testület megállapította hatáskörét a panaszeljárás lefolytatására.

2) A Testület a panaszeljárásban először azt vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek kivizsgálásra terjed ki a hatásköre.

A Testület újfent hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére: „Akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően az országos rendőrfőkapitány, a belső bűnmegelőzési és büntelfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.” Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatsomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

a) A panaszos a házkutatással, a gyanúsítással és gyanúsítottként történő kihallgatással kapcsolatban több kifogást fogalmazott meg. A panaszos előadta, hogy a mai napig nem látta a házkutatást elrendelő határozatot, továbbá nincs tudomása arról, hogy mivel gyanúsítják, a lefoglalt tárgyakat, többek között telefonját – amelyre szüksége lett volna –, miért helyezték bűnügyi nyilvántartásba. Elmondása szerint nem intézkedtek jogi képviselőről, miután a kirendelt védő nem jelent meg a kihallgatás során. A vallomása egyébként sem tekinthető bizonyítéknak, mivel magas vérnyomása befolyásolta gondolkodását. A panaszos megítélése szerint alaptalanul gyanúsították meg az ingatlanán talált növényi szárazak alapján.

A rendőrségi iratokból megállapítható volt, hogy a Btk. 178. § (6) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdése szerint minősülő kábítószer fogyasztásával csekély mennyiségű kábítószer fogyasztása céljából megszerzésével, tartásával elkövetett kábítószer birtoklás vétségének megalapozott gyanúja miatt indított büntetőeljárásban foganatosították házkutatást és lefoglalást a panaszos ingatlanán, majd hallgatták ki gyanúsítottként a rendőrkapitányságon.

A Be. következő szakaszai rendelkeznek a házkutatásról, lefoglalásról és a gyanúsított kihallgatásáról:

„149. § (1) A házkutatás a ház, lakás, egyéb helyiség, az azokhoz tartozó bekerített hely vagy a jármű átkutatása, továbbá az ott elhelyezett információs rendszer vagy ilyen rendszerben tárolt adatokat tartalmazó adathordozó átvizsgálása az eljárás eredményessége érdekében.

(2) Házkutatásnak akkor van helye, ha megalapozottan feltehető, hogy az

- a) a bűncselekmény elkövetőjének kézre kerítésére,
- b) a bűncselekmény nyomainak felderítésére,

c) bizonyítási eszköz, elkobozható vagy vagyoneklobzás alá eső dolog megtalálására vezet.

(4) A házkutatást rendszerint az érintett jelenlétében kell elvégezni, a megkezdése előtt közölni kell vele a házkutatást elrendelő határozatot, és – ha a házkutatás meghatározott, illetőleg ismert bizonyítási eszköz vagy elkobozható dolog, illetőleg személy megtalálására irányul – fel kell őt szólítani, hogy a keresett dolgot adja elő, az információs rendszeren vagy adathordozón tárolt adatot tegye hozzáférhetővé, illetőleg a személyt adja át. Ha az érintett a felszólításra a keresett dolgot előadja, az információs rendszeren vagy adathordozón tárolt adatot hozzáférhetővé teszi, illetőleg a keresett személyt átadja, a házkutatás nem folytatható, kivéve, ha gyanú merül fel arra, hogy a házkutatás során más bizonyítási eszköz, elkobozható vagy vagyoneklobzás alá eső dolog is fellelhető.”

„151. § (1) A lefoglalás a bizonyítás érdekében vagy az elkobzás, illetőleg a vagyoneklobzás biztosítására a dolognak a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság általi őrzésbe vétele vagy megőrzésének más módon történő biztosítása.”

„179. § (1) Ha a rendelkezésre álló adatok alapján meghatározott személy megalapozottan gyanúsítható bűncselekmény elkövetésével, az ügyész, illetőleg – ha az ügyész másképp nem rendelkezik – a nyomozó hatóság a gyanúsítottat a 117–118. § szerint kihallgatja. A fogva lévő gyanúsítottat huszonnégy órán belül ki kell hallgatni. E határidőt attól az időponttól kell számítani, amikor a gyanúsítottat a nyomozó hatóság elé állították.

(2) A gyanúsítottal a kihallgatás elején közölni kell a gyanúsítás lényegét, az erre vonatkozó jogszabályok megjelölésével.

(3) A gyanúsítottat figyelmeztetni kell arra, hogy védőt választhat, illetőleg védő kirendelését kérheti. Ha az eljárásban védő részvétele kötelező, a gyanúsított figyelmét arra is fel kell hívni, hogy ha három napon belül nem hatalmaz meg védőt, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság rendel ki védőt. Ha a gyanúsított kijelenti, hogy nem kíván védőt megbízni, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság nyomban védőt rendel ki.

(4) A gyanúsított kihallgatásáról a nyomozó hatóság olyan időben köteles intézkedni, hogy a terhelt megfelelő időt és lehetőséget kapjon a védekezésre való felkészülésre [43. § (2) bek. c) pont].”

Az Rtv. fent idézett 92. §-ának (1) bekezdése értelmében a Testület rendőri intézkedésekkel, mulasztásokkal, valamint kényszerítő eszközök alkalmazásával foglalkozik, így nem jogosult büntetőeljárás keretében foganatosított cselekmények törvényességét elbírálni, ezért a Testület nem vizsgálhatja a panaszos házkutatással, lefoglalással és gyanúsított kihallgatásával kapcsolatban előadott sérelmeit. Ezek ellen az eljárási cselekmények ellen Be. szerinti jogorvoslással lehet élni.

(A fenti hatásköri szabályokról a Testület tájékoztatta a panaszost 2017. október 4-én kelt tájékoztató levelében, amelyet a panaszos a visszaérkezett térítvevény tanúsága október 12-én vett át.)

A Testület a panasz fenti részei tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

b) A panaszos kifogásolta, hogy édesanyja lakóhelyén is foganatosítottak intézkedést a rendőrök.

Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint a Testülethez az fordulhat, akinek az intézkedés alapvető jogát sértette. Tekintettel arra, hogy a panaszos édesanyja ingatlanán végrehajtott intézkedések a panaszos alapvető jogát nem érintette, a Testület kizárólag a panaszost érintő rendőri fellépésre vonatkozóan folytatta le a vizsgálatát.

A panaszos édesanyjával kapcsolatban megfogalmazott sérelmei tekintetében tehát a Testület megállapította, hogy a beadványt nem a jogosult terjesztette elő.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye a II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, a IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, a XX. cikkében foglalt egészséghez, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

3) A Testület a panasz alapján első körben a panaszos intézkedés alá vonását vizsgálta.

Az összefoglaló jelentés szerint a rendőrség 2017. augusztus 7-én egy névtelen bejelentést kapott, miszerint a panaszos lakcímén „kábitószer ültetvény” található. A bejelentő önmagáról semmilyen adatot sem adott meg, a telefonbeszélgetést megszakította. A hívást R. r. törzsőrmester fogadta, aki az integrált Portál-alapú Lekérdező Rendszerben ellenőrizte a lakcímet, és a bejelentő által megnevezett becenevet az arra utaló külső jegy alapján a panaszossal azonosította személyigazolvány törzslapfotója segítségével. Tekintettel arra, hogy a bejelentett cselekmény a Btk. 178. §-ba ütköző bűncselekmény, így a rendőrség az Rtv. 1. §-a alapján bűnmegelőzési és büntetőeljárás célú ellenőrzést kellett végrehajtson.

A rendőrségi iratok szerint a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták, illetve vele szemben 39. (1) bekezdés b) pontja alapján intézkedés magánlakásban – büntetőeljárás terheltjének elfogása és előállítása érdekében – került sor.

a) Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek személyazonosságát a közrend, közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A hivatkozott rendelkezések egyértelműen rögzítik, hogy a rendőr köteles intézkedést kezdeményezni, ha jogellenes cselekményt magvalósító magatartást észlel, vagy ilyenről tájékoztatják.

Az intézkedéskor hatályos Btk. 178. § (1) bekezdése szerint „aki kábítószert terjeszt, előállít, megszerz, tart, az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít, büntetett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő”.

A Testület ezen a ponton utal töretlen gyakorlatára, amely szerint a szabálysértési és bűncselekményi tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési vagy a nyomozó hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként szabálysértés vagy bűncselekmény gyanújára hivatkozik –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a bűncselekmény elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja fennállt-e. Ezzel összefüggésben a Testület fontosnak tartja hangsúlyozni: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszos követett-e el bűncselekményt vagy sem, hanem csupán abban,

hogyan az adott helyen és időben rendelkezésére álló adatok alapján a rendőr gondolhatta-e azt, hogy panaszossal szemben felmerül a bűncselekmény elkövetésének gyanúja. Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a nyomozás azt állapítja meg, hogy az érintett nem követett el bűncselekményt, vagy a bűncselekmény elkövetése nem bizonyítható.

A rendőrségi iratok egyértelműen azt tartalmazzák, hogy a rendőrök kábítószer birtoklásáról szóló névtelen miatt jelentek meg a helyszínen, és kezdeményeztek intézkedést. A Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszossal szemben, a bejelentés alapján felmerült a jogellenes cselekmény elkövetésének az a minimális szintű gyanúja, amely rendőri intézkedést tett szükségessé a tényállás mihamarabbi tisztázása érdekében, valamint megalapozta a panaszos igazoltatását a közrend, közbiztonság védelme érdekében, valamint bűnmegelőzési és bűnüldözési célból.

Figyelemmel arra, hogy a bejelentés alapján a rendőröknek intézkedési kötelezettségük állt fenn a bűncselekmény körülményeinek mielőbbi felderítésére és az elkövető azonosítására, tekintettel továbbá arra, hogy a panaszossal kapcsolatban megállapítható volt a rendőri intézkedéshez minimálisan szükséges gyanú fennállása, ezért a Testület megállapítása szerint a panaszossal szembeni intézkedés kezdeményezésére és a panaszos igazoltatására az Rtv. 29. § (1) bekezdés első fordulata alapján jogszerűen került sor, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyes adatok védelméhez való joga.

b) Rtv. 39. § (1) bekezdés b) pontja alapján a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, megszakítása vagy büntetőeljárás terheltjének elfogása és előállítására céljából.

Tekintettel arra, hogy a panaszost előállították és büntetőeljárás keretében gyanúsítottként hallgatták ki, a Testület megállapította, hogy a fent idézett szakasz utolsó fordulata alapján jogszerűen került sor magánlakásban való intézkedésre, ezért nem sérült a panaszos a magánlakás sérthetlenségéhez való joga.

4) A panaszos indokolatlannak tartja előállítását és annak időtartamát aránytalannak.

a) A rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszost kábítószer fogyasztás bűncselekményének gyanúja miatt állították elő az Rtv. 33. § (2) b) és c) pontja alapján, majd a Btk. 178. § (6) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdése szerint minősülő kábítószer fogyasztásával csekély mennyiségű kábítószer fogyasztása céljából megszerzésével, tartásával elkövetett kábítószer birtoklás vétségének megalapozott gyanúja ismeretlen tettes ellen folyamatban lévő eljárásban gyanúsítottként hallgatták ki.

A Btk. 178. § (6) bekezdése alapján vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az, aki kábítószer fogyaszt, illetve csekély mennyiségű kábítószer fogyasztás céljából megszerez vagy tart, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg,

A fent hivatkozott Rtv. szakasz alapján a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, b) aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható, illetve c) akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés, valamint közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges.

Az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés b) pontja szerinti előállítási okkal kapcsolatban újra szükséges visszautalni a Testület korábbiakban már említett gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség, egy az Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – az adott cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

A házkutatásról készült jegyzőkönyv szerint feltalálásra, majd lefoglalásra kerültek a ház alatt található pincéből – többek között – több alumínium tekercs, fénycső, világítótest, több flakon növényvédő szer, valamint több ismeretlen eredetű, kábítószer gyanús növényi származék. Ezenfelül lefoglaltak egy digitális mérleget a nappali ablakpárkányáról, valamint a ház szobáiból szekrényekben tárolt puskához tartozó zárszerkezetet, puskatust, 2 db lőszert, 1 db lőszerhüvelyt és légpuskát.

Az igazságügyi vegyész szakértő kirendeléséről szóló határozat indokolás szerint a panaszos a házkutatás során elismerte, hogy az elmúlt hetekben, pontosan nem meghatározott időben kábítószert fogyasztott.

A rendőrség rögzítette, hogy az intézkedés során jogosulatlan energiavételezést észleltek, amely munkálatok elvégzését indokolta két energiaszolgáltató részéről.

A Testület megítélése szerint a házkutatás során fellelt kábítószergyánús növényi származékok, kábítószer ültetvény fenntartásához használt eszközök, lőfegyvernek látszó tárgy és különböző lőfegyver tartozékok, valamint a panaszos kábítószer fogyasztására vonatkozó nyilatkozata alapján **felmerült bűncselekmény elkövetésének olyan szintű gyanúja, amely álláspontja szerint az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) szerinti előállítást is megalapozta.**

A Testület megjegyzi, hogy a panaszos jogtalanul vételezett elektromos és gáz energiát, amely adott esetben szerződészegésen túl jogellenes cselekmény gyanúját is felvethette.

Mivel a rendőrségi iratokból megállapítható volt, hogy a panaszostól az intézkedés napján 12 óra 30 perckor vizeletmintát vettek és az Instant View gyorseszteszt adatai alapján BZD hatóanyagra pozitivitást mutatott, a Testület úgy ítélte meg, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján – bűncselekmény gyanúja érdekében vizeletvétel szükséges – is jogszerű volt a panaszos előállítása.

Fentiekre való tekintettel a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a panaszos előállítására Rtv. 33. § (2) b) és c) pontja alapján jogszerűen került sor.

b) Tekintettel arra, hogy az Rtv. a vizsgált esetre nem kötelező jelleggel, hanem lehetőségként írja elő az előállítás alkalmazását, a jogalap meglétéén túl a Testületnek azt is mérlegelni kellett, hogy az előállítás megfelelt-e az arányosság követelményének.

Azon kérdés megítéléséhez, hogy a rendőrség megalapozottan döntött-e a panaszosok előállítása mellett, az Rtv. 15. §-ában előírt arányossági követelmény ad eligazítást. A rendelkezés értelmében „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”, továbbá „több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár”.

Az arányosság megítélésakor a Testületnek azt kellett figyelembe vennie, hogy volt-e az előállításnak olyan célja, amely csak a szabadság korlátozásával volt elérhető.

A Testület erre a kérdésre igenlő választ adott. A Testület álláspontja szerint a helyszínen tapasztaltak, a cselekmény tárgyi súlya, továbbá az, hogy a bűncselekmény megalapozott gyanúját kizárni csak további bizonyítási cselekmények – jelen esetben igazságügyi vegyész- és fegyverszakértő kirendelése, vizeletminta vétele és gyorseszteszt alkalmazás, valamint gyanúsított kihallgatás – elvégzésével lehetett, – amelyek mielőbbi foganatosításához a panaszosnak is érdeke fűződött –, megalapozta és indokolta a panaszos előállítását.

A Testület ezért arra a megállapításra jutott, hogy a konkrét esetben a cselekmény mielőbbi felderítéséhez fűződő bűnüldözési érdek, illetve a panaszossal szemben felmerült gyanú kizárásának vagy alátámasztásának igénye panaszossal szembeni további rendőri intézkedés foganatosítását indokolta, amely a Testület álláspontja megalapozta a panaszos előállítását.

arányosságának megállapíthatóságát, így nem sérült a panaszos személyes szabadsághoz való alapvető joga.

c) A Testület ezt követően azt értékelte, hogy a panaszos előállításának időtartama a jogszabályi előírásoknak és az arányosság követelményének megfelelt-e.

Az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése tartalmazza az előállítás időtartamára vonatkozó rendelkezéseket. Ennek értelmében a személyi szabadság csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozható. Ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja, amennyiben ez indokolt és az előállítás célja még nem valósult meg. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 óras (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 óras) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A rendőrségi dokumentumokból a Testület az alábbiakat állapította meg. A panaszos előállítása 6 óra 20 perctől 18 óra 5 percig összesen 11 óra 45 percig tartott, amelyből a házkutatás 6 óra 20 perctől 10 óra 41 percig 4 óra 21 percet, valamint gyanúsított kihallgatás 15 óra 56 perctől 16 óra 44 percig 48 percet vett igénybe. A panaszos 12 óra 45 perctől 14 óra 50 percig tartózkodott az előállító helyiségben.

11 óra 45 percből így 7 óra 13 perc a fenti felsorolt módon, míg a maradék 4 óra 32 perc alábbiakkal telt. A rendőrség a házkutatás után megvárta, amíg az energiaszolgáltatók befejezik a munkálatokat és kitöltik a szükséges papírokat, amelyeket a panaszossal alá kellett írniuk. Ezt követően lezárták az ingatlant, majd beszállították a panaszost a kapitányságra. Mindez kitöltötte a házkutatás befejezése és az előállító helyiségben történő elhelyezés közötti 2 óra 4 percet. A gyanúsított kihallgatásról készült jegyzőkönyv lezárása és a szabadítás közötti 1 óra 21 per alatt a panaszosnak felolvasták a jegyzőkönyvet, amelyet saját maga a kinyomtatás után átolvasott, aláírásával hitelesített. Ezt követően nyilvántartásba vették a panaszost, majd sor került szabadítására.

Míg a panaszos az előállító helyiségben várakozott, az idő alatt a rendőrség elkészítette az előállítással összefüggő dokumentumokat, rögzítették a házkutatási jegyzőkönyvet, összeállították a bűnjeljegyzéket, védő került kirendelésre, lőfegyver- és toxikológiai szakértő került bevonásra, tájékoztatták az esetről a Pest Megyei Tevékenységirányítási Központot, részükre kiemelt napi jelentést küldtek meg, a készenléti szolgálat tájékozódott az elkövetett cselekmények kapcsán, a kész iratokat átolvasták, és előkészíttek a gyanúsítást.

A fentiek alapján a Testület az elvégzett cselekményekhez viszonyítva nem tartotta indokolatlanul eltúlzottnak a panaszos előállításának időtartamát, a Testület álláspontja szerint az intézkedés időtartama – figyelemmel az Rtv. 15. §-ban előírt arányossági követelményre – nem haladta meg az elérni kívánt célhoz szükséges időt.

Mindezek alapján az előállítás időtartama miatt a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

5) A Testület ezt követően azt vonta vizsgálat alá, hogy jogszerűen történt-e a bilincselés végrehajtása az előállítás során.

Az összefoglaló jelentés az alábbiakról számol be a kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatban. Amint a bejárati ajtóhoz érkezett az első három rendőr, a panaszos kinyitotta ajtaját, mivel a kutyáit éppen ki akarta engedni. Ekkor R. r. őrnagy kezeit megfogta és a tanult fogásokat alkalmazva álló helyzetben a panaszos háta mögé helyezte azokat, hogy a házkutatást biztonságosan végre tudják hajtani és szökését megakadályozzák. R. r. őrnagy a bilincselés során folyamatosan kommunikált a panasossal, hogy „rendőrség, a törvény nevében ne ellenkezzen, meg fogom bilincselni”. Intézkedését L. r. főhadnagy és N. r. törzsszázlós biztosította, segítette annak zökkenőmentes és biztonságos végrehajtását. Az intézkedés során a panaszos kezei előre lettek bilincselve annak érdekében, hogy folyadékot tudjon magához venni, és gyógyszereit be tudja venni. A bilincselés 6 óra 20 perctől az előállító helyiségben történő elhelyezésig, 12 óra 45 percig tartott, arra az Rtv. 48. § b) és c) pontja alapján került sor.

A jelentésben megjegyzi, hogy a panasossal szemben nem alkalmaztak testi kényszert, mivel az intézkedés kezdetekor zavartságán és minimális passzív ellenállásán kívül aktív ellenszegülést, támadó magatartást nem tanúsított.

Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

A bilincs alkalmazásának szabályait az Rtv. 48. § rendezi. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére. A

Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdése szerint „bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja, c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget, f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő. A (6) bekezdés a) pontja szerint a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől. A (7) bekezdés szerint a rendőr az intézkedés alá vont személyt fekvő helyzetben, fálnak vagy más tárgynak nyomva megbilincselheti, ha azt a személy aktív ellenszegülése, támadása, erőszakos magatartása vagy ezek kialakulásának megelőzése szükségessé teszi.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan. A (3) bekezdés szerint a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A Testület ehelyütt hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése továbbá kimondja, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további

alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

A rendőrség nem jelölt meg az előadásában olyan körülményt, amely a panaszos támadásának lehetőségére utalt volna, illetve amely megalapozta volna azt a feltevést, hogy a panaszos megkísérte volna a rendőri intézkedés alól kivonni magát és a helyszínét elhagyni. A Testület nem tudott feltárni olyan elemet, ami a konkrét esetben a fokozatosság elvére is figyelemmel a bilincs alkalmazását megalapozta volna az Rtv. 48. §-ban meghatározott bármely másik okból, ugyanis a rendőrök csak a panaszos zavart és minimálisan passzív magatartásáról számoltak be, amely nem szolgálhatott indokul a testi kényszerrel nagyobb jogkorlátozással járó bilincseléshez. Így a Testület álláspontja szerint a rendőrség kellő jogalap nélkül alkalmazott a panaszossal szemben bilincset, sértve ezzel a panaszos alapjogát.

Mindezekre való tekintettel a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga a végrehajtott bilincselés miatt. A jogsérelem mértékét súlyosbítja azon tény, hogy először a panaszos kezeit hátra helyzetbe bilincselték meg.

6) A panaszos sérelmezte az intézkedés félelemkeltő jellegét, elmondása szerint 10 rendőr megjelenése lakásán már önmagában nemcsak ijesztő, hanem aránytalan volt. Már az utcán kesztyűt húztak, fényképezőgépet alkalmaztak, viselkedésük agresszióba hajló volt.

Az összefoglaló jelentés szerint 7 rendőr, a Zsaru Magazin szerkesztőségétől, és egy állatmenhelytől 2-2 személy volt jelen az intézkedésnél. Későbbiekben jogosulatlan energiavételezés észlelését követően még 4 személy jelent meg két energiaszolgáltatótól. Az intézkedés során nem folyamatosan volt jelen a 7 rendőr, mivel egy másik helyszínen is házkutatást és lefoglalást foganatosítottak a panaszosnál felmerült információ alapján, illetve a lefoglalt tárgyak bűnjellel való ellátását követően a bűnügyi technikusok távoztak a helyszínről.

Az Rtv. 2. §-ából – amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait – levezethető, hogy az intézkedő rendőrök kötelesek úgy eljárni, hogy az az intézkedés alá vontnak a lehető legkisebb sérelem okozásával járjon. A Testület ismételten hivatkozik Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság követelményére.

A Testület nem találta indokolatlannak a helyszínen megjelenő rendőri erőt, tekintettel a cselekmény tárgyi súlyára, és a helyszínen elvégzett intézkedésekre – nevezetesen házkutatás, lefoglalás, bűnjelezés és energiaszolgáltatók munkájának biztosítás –, továbbá nem tudott feltárni olyan tényezőt, amely a rendőrök agresszióját alátámasztotta volna. Megítélése szerint kesztyű és fényképezőgép alkalmazása sem tekinthető félelemkeltőnek.

A fentiekre való tekintettel a Testület úgy ítélte meg, hogy a rendőri fellépés nem sértette az arányosság követelményét, valamint nem valósult meg a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapjogséreleme azon kifogása kapcsán, hogy a rendőrök viselkedése félelemkeltő és agresszióba hajló volt.

7) A panaszos elmondása szerint az intézkedő rendőrök nem vettek tudomást a betegségéről, megakadályozták a gyógyszer beszédését, és magas vérnyomás miatt életveszélyes állapotba került.

A rendőrségi előadás szerint csak részben felel meg a valóságnak a panaszos fenti állítása. Ugyanis a panaszos a házkutatás során jelezte, hogy gyógyszereket kell bevennie, melyeket házi orvosa írt, azonban R. r. őrnagynak erről papírokat nem tudott bemutatni. Tekintettel arra, hogy állapotán nem látszódtott, hogy közvetlen életveszélynek lenne kitéve, vagy azon romlás várható, illetve nem tudta igazolni a gyógyszerek szükségességét, így azok bevitelére engedélyt nem kapott. Később a házkutatás során több orvosi dokumentációt is találtak, amelyből megállapítást nyert, hogy a panaszosnak vérnyomása miatt valóban gyógyszert kell szednie. Ekkor R. r. őrnagy nem tartózkodott a

helyszínen, ezért R. r. főörzsőrmester telefonon tájékoztatta őt a fentiekről, aki engedélyezte a gyógyszerek beszedését. N. r. törzsszázlós és R. r. főörzsőrmester jelenlétében vette be panaszos a gyógyszereit. A panaszos állapotán nem volt érzékelhető romlás, továbbá kérdésre úgy nyilatkozott, hogy jól van, orvosra nincs szüksége.

A Testület megítélése szerint az intézkedés alá vont személytől nem elvárható, hogy minden esetben, akár lakóhelyén is orvosi iratokkal bizonyítsa gyógyszerbeszedés szükségességét, ezért az egyedül élő panaszosnak a gyógyszer felmutatásával biztosítani kellett volna haladéktalanul annak bevételét. Mivel azonban a gyógyszer beszedését a rendőrök csak az orvosi dokumentumok fellelését követően biztosították, a **Testület megállapította a panaszos egészséghez fűződő alapjogának sérelmét.**

8) A panaszos előadta, hogy az intézkedés tárgyáról, jogairól nem adtak felvilágosítást.

Az összefoglaló jelentésben ezzel kapcsolatban az alábbiak olvashatók.

A panaszost a kényszerintézkedés alá vonását követően szóban tájékoztatta R. r. őrnagy, hogy bejelentést kaptak, miszerint „kábitószer ültetvény” található a lakcímén, és ennek ellenőrzése céljából jelentek meg. A rendőr elmondta a panaszosnak, hogy házkutatást fognak végrehajtani, ezt követően pedig előállítják a kapitányságra, ahol további nyomozati cselekményeket fognak végrehajtani a házkutatás eredményétől függően.

A panaszost az előállítás okáról a kora reggeli órákban a helyszínen tájékoztatták, majd ezen tájékoztatást a civil ruhás nyomozók megismételték a szolgálati gépjárműben.

A panaszos az előállítás időtartamáról készült igazolást szabadon bocsátásakor vette át, miután azt sajátkezű aláírásával hitelesítette. A fogvatartott jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatást még az előállító helyiségben történő elhelyezést megelőzően aláírásával hitelesítette, mely átolvasását biztosították neki, és kérdéseit az abban leírt pontok vonatkozásában feltehetette. Tájékoztatták továbbá, hogy problémáit milyen módon jelezheti a rendkívüli ór irányába.

A panaszjogai vonatkozásában a tájékoztatást mind a házkutatás, mind az előállítás és a gyanúsítás vonatkozásában megkapta. Az előállításról készült igazolást is átadták a panaszos részére, amelyet a panaszos aláírt. Az igazolás alsó részén megtalálható volt a tájékoztató a panaszétel lehetőségeiről.

Az előállítás végrehajtásáról készült jelentés rögzíti, hogy a nyomozati cselekmények végrehajtását követően az intézkedő rendőrök közölték a panaszossal, hogy kábitószer fogyasztás bűncselekményének gyanúja miatt állítják elő Sz. Rendőrkapitányságra.

A jelentés mellékletét képező „Nyilatkozat” elnevezésű nyomtatvány szerint a panaszos jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást az Rtv. 92. § és 93. § alapkán nem kapta meg. Az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítás okáról, annak várható időtartamáról a tájékoztatást szóban megkapta, az előállítás időtartamáról szóló igazolást átvette. A panaszos úgy nyilatkozott, élelmezést nem kér, betegségben nem szenved, valamint sérülése az intézkedés során nem keletkezett, orvosi ellátásban nem részesült. Az iratot a panaszos kézjeggyével ellátta.

A fenti kifogások kapcsán a Testület az alábbi törvényi rendelkezésekre volt tekintettel.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése értelmében a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Rtv. 33. § (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani”.

Mivel a rendőrségi iratokból az volt megállapítható, hogy a rendőrök megfelelő tájékoztatást adtak az intézkedés tárgyára és céljára, az előállítás okára, valamint a panaszjogra vonatkozóan, amelyet az

előállítással kapcsolatban kiállított és panaszos által aláírt nyilatkozat és igazolás is alátámasztott, ezért **a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga.**

IV.

A Testület úgy ítélte meg, a bejelentés alapján a rendőröknek intézkedési kötelezettségük állt fenn a bűncselekmény körülményeinek mielőbbi felderítésére, továbbá a panaszossal kapcsolatban megállapítható volt a rendőri intézkedéshez minimálisan szükséges gyanú fennállása, ezért a Testület megállapítása szerint a panaszossal szembeni intézkedés kezdeményezésére és a panaszos igazoltatására jogszerűen került sor. Álláspontja szerint az Rtv. 39. § (1) bekezdés b) pont utolsó fordulata alapján jogszerűen került sor magánlakásban való intézkedésre is.

A Testület arra a megállapításra jutott, hogy a panaszos előállítására Rtv. 33. § (2) b) és c) pontja alapján jogszerűen került sor, így nem sértve ezzel személyi szabadsághoz való jogát. A Testület megállapította, hogy az előállítás az arányosság követelményének is megfelelt, és a panaszos fogvatartásának időtartama az elvégzett eljárási cselekményekkel arányban állt, azokhoz viszonyítva nem volt szükségtelenül hosszú. A Testület nem tudott feltárni olyan körülményt, amely a bilincselést megalapozta volna, ezért arra az álláspontra helyezkedett, hogy sérült a panaszos emberi méltóságához fűződő alapjoga.

Mivel a rendőrök a gyógyszer beszédét csak az orvosi dokumentumok fellelését követően biztosították, ezért a Testület megállapította a panaszos egészséghez fűződő alapjogának sérelmét. A Testület álláspontja szerint a helyszínen megjelenő rendőri erő nem sértette az arányosság követelményét, valamint nem valósult meg a panaszos emberi méltóságához fűződő alapjogsérelme azon kifogása kapcsán, hogy a rendőrök viselkedése félelemkeltő és agresszióba hajló volt. A Testület arra a megállapításra jutott, hogy a panaszos az intézkedéssel összefüggésben megkapta a szükséges felvilágosítást, álláspontja szerint ezzel összefüggésben nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga.

A megvalósult alapjogsértés a Testület megítélése szerint elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2018. március 8.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag